

Arsen Katić

male naprave

U VRHUNSKOJ LIGI

PET RAZLOGA ZA LJUBAV PREMA ANALOGIJI

U dva nastavka testirat ćemo pet vrhunskih zvučnica - pet zvučnih klica iz kojih može izrasti kvaliteta i vjernost reprodukcije i očuvati se stabilnost vodeće pozicije analognih reproduktora zvuka. Iznenaduje “more različitosti” zvučanja današnjih zvučnica. I takve razlike kroz kreativni balans konstruktora začudo omogućavaju podjednak vrhunski slušni dojam.

Igranje s različitošću dovodi i do poštivanja različitih shvaćanja prioriteta u zvuku. Neke zvučnice će vas osvojiti privlačnošću timbra, neke transparentnošću visokog spektra, prostorom, dinamičkom ravnotežom, tjelesnošću, prikupljanjem mikrodetalja, itd. Najvažnije od svega - na kraju, uravnoteženost i duh glazbe kod svih testiranih modela ostaju sačuvani. Dinamični kontinuum izrade i poboljšanja zvučnica doveo je do zvuka koji je do prije desetak godina bio nezamisliv. Složenost improvizacija i svih mogućih varijabli pojedinog proizvođača, koje danas uključuju i mnoge vrhunske tehnologije, nepotrebno je elaborirati. Svi smo svjesni da svaki proizvođač ima svoj zvučni put ili idiom koji karakteriziraju poseban dizajn, način izrade, materijali i štošta drugo.

KOETSU Urushi Platinum

Koetsu Urushi Platinum može biti najljepše zvučeca zvučnica ikad proizvedena. Brižna i delikatna konstrukcija zvuka ističe dignitet Koetsu imena. Srednjotonska paleta je nevjerovatna. Fluidnost ove zvučnice nemoguće je prevesti u riječi. Zasluge za to ima prvenstveno ekskluzivna sredina s izuzetnom mješavinom boja. Gotovo perfektno formirana, intenzivno lijepa i promišljena. Platinum prevodi čitavu priču kroz brižljivo konstruirane slojeve. Krenimo sa zvučnicom nakon pedeset sati usviravanja kada se već otkriva njezin konceptualni gambit. Kad i pomislite da zvučnica filtrira ili kolorira zvuk, shvatite da se radi o timbralno sjajnom klonu s gustim nanosima boja u kojem ekstremi nisu do kraja otvoreni (usvirani). Kad zvučnica prijede sto sati usviravanja, čarolija se u potpunosti prenosi na visoke tonove i širi po ogromnom prostoru. Ona toliko učvršćuje i ojačava prezentaciju da gotovo svako malo prisiljava slušatelja na direktan, gotovo fizički kontakt s izvodačima. Profinjenost prati i realistična rezolucija. Koncentriranost na sredinu može odvući pažnju s vrlo profinjenog visokotonskog spektra. Ustvari, ono je mnogo više nego profinjeno. Rezolucija visokotonskog područja je određena na nivo komplementaran s transparentnošću, ukupno gledajući nešto ispod Dynavectora ili ZYX-a. Ali, ima jedno bitno ali. Radi se o usklađivanju ekstrema spektra s esencijom sredine. Jednostavno ne mogu zamisliti ekstremni visokotonski spektar ili kontrolirani čvrsti bas ZYX-a u kombinaciji sa sredinom Koetsua. Ekstremi spektra dio su Koetsu estetike i moraju biti takvi kakvi jesu. Rezolucija i transparentnost sredine su bolji od onih kod zvučnica u rangu do 3.000 USD i zadržavaju tu svoju superiornost sve do srednjih visokih tonova. Tek nakon toga gube nešto od "prisutnosti". Stoga se dobar dio visokotonskih harmonika uspijeva održavati u ekskluzivnom, za druge zvučnice nedostižnom "Koetsu" području. To je posebno važno za vokale, ali se dobro uočava i na čembalu.

A sada sasvim konkretno kakve to izvanredne stvari Koetsu radi. Područja između instrumenata ili glasova čista su magija. Koetsu generira nove fraze i smisao glazbe zbog povećane rezolucije sredine, sjajne mikrodinamike i nevjerovatnog prostornog razmještaja. Govori vam što se događa u bilo kojem trenutku. Odličan primjer je Deliusova "Životna misa" (LPC&O, Groves, EMI Angel SB-3781). Delikatni zvuci ksilofona čisti su, neograničeni i trajni. Upravo

je trajnost dokaz kako nema limita u visokom spektru i da se zaista dobiva protočan, nenametljiv i prirodan visokotonski dio. Opet neka vrst Koetsu ekskluzive. Nenametljivo upozorava na delikatne visoke tonove, čije trajanje, pogotovo tonska boja, nije narušeno. Nevjerojatna je i makro dinamika koja ne postavlja restrikcije u trodimenzionalnosti prostora. Energija muških glasova naglašava prisutnost izvodača. Formalne kvalitete zbora u smislu detektiranja fokusa, veličine i položaja neodvojive su od narativnog. U kulminaciji nema niti najmanjeg znaka odvajanja nekih elemenata, a detalji su ukomponirani tako da prikažu instrumente sa svim značajem. Apsolutno govoreći, bas zvučnice nije najčvršći i najdublji i ostale zvučnice su tu u laganoj prednosti. Međutim, gornji bas posjeduje onu predivnu mikro dinamiku sredine, zbog čega se i to područje čini životnije. U takvoj elegantnoj i laganoj prezentaciji javljanje i nestajanje instrumenata superiorno je. U stvari, možda će neki u ovoj zvučnici prepoznati razrješenje za tip audiofila "Čekajući Godoa". Jednostavnost u iznošenju najizazovnijih snimki, ugodnost zvuka, prestižni format većeg dijela spektra, prestižni mikrodetalji. U cjelini, LP medij se ovom zvučnicom uzdiže do visina kojima ćete uz dostojnu ručku i gramofon doslovce posramiti CD, a reputacija Koetsua ostaje neupitna i nakon svih ovih godina razvoja digitalnog medija, zahvaljujući prije svega potencijalu da istražuje slojeve glazbe preko krajnje profinjenih formi. Uz opasnost da me proglašete pretencioznim, opisao bih slušni doživljaj Koetsua sličan čitanju Tolstojevih knjiga - kontinuitet djela je neupitan bez obzira na broj izvodača (likova), dinamiku (razrade tema), volumen tonova (broj stranica). Urushi Platinum više je objekt umjetnosti od gotovo bilo koje druge zvučnice, a to naglašava i kaligrafija na drvenoj kutiji zvučnice uz uobičajeni, ali bizarni izostanak bilo kakvih uputa ili tehničkih specifikacija koje će nam naš distributer u dogovoru s proizvođačem i u brizi za kupca ipak isporučiti. Urushi Platinum stoga je pravi ambasador glazbe.

ZYX R-1000 Airy

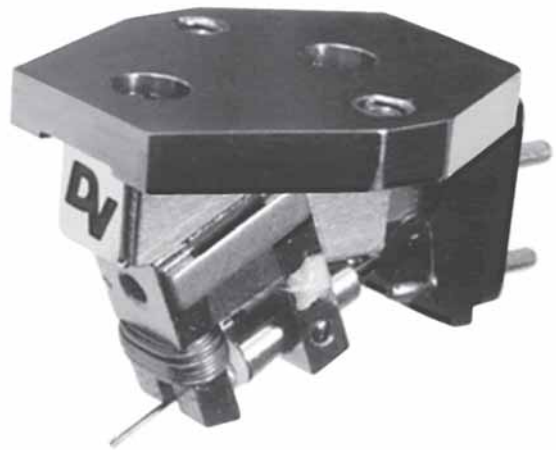
Konstruktor ZYX-a Hisayoshi Nakatsuka ima odličan instinkt za senzacionalizam. I zbog zvuka, i zbog izgleda svojih proizvoda. Prozirnost u imenu i izgledu, "hladan" i čist izgled akrilnog tijela (krio tretman zvučnice) širi se i na senzacionalan i ambiciozan zvuk u kojem se svaki milimetar prostora puni detaljima koji su izvanredno fokusirani na

tamnoj podlozi. Ako vam se teksture učine bizarne, to je dijelom zato što je to savršena zvučnica za pomno setupirane sisteme gdje će se detalji u brutalnoj dinamičkoj ekstazi jasno komplementirati (i istaknuti) na svjetlu dana. Airy je efektivna i neodoljiva. S visokostiliziranim detaljima i savršenom kontrolom ZYX oduševljava. Atmosfera je nevjerovatno transparentna, razdvajanje glazbenika u rangu je s Koetsuom, ali ZYX to radi više s odličnim fokusom, a manje tonskom strukturom, teksturu ili tijelom. Na pojedinim tonski punim i homogeniziranim snimkama, kao što je "Oedipus Rex" Stravinskog, ZYX odnosi prevagu u razdvajanju glasova zbora u odnosu na bilo koju testiranu zvučnicu u rangu cijene. Jeka i dikcija naratora možda su i najbolje od svih zvučnica na testu. To ne znači da ZYX nema timbra ili volumena, no ono što u prenašanju muzičke poruke nedostaje, malo je više punoće Benza, uvjerljivosti tekstura kakvu ima Dynavecator, i pogotovo više mikrodinamičkog sjenčanja Koetsua. U direktnosti i uzbudljivosti zvuka ZYX-a nešto smirenosti i finesa dobro bi došlo. Ipak, gladak i čist zvuk ZYX-a cijelo vrijeme testa me oduševljavao i navlačio na slušanje. Uz korištenje sjajnog Stevens & Billington MC *step-upa* lako bi me se moglo uvjeriti da, za razliku od drugih zvučnica, ZYX ne pridodaje nikakve koloracije ili naglašavanja tekstura i da bi se moglo raditi o jednoj od najneutralnijih zvučnica uopće. Uz navedene elemente koje ZYX iznosi sjajno - fokus, čistoća, transparentnost, sjajna rezolucija *low-level* detalja visokotonskog područja, te potpuno uvlačenje slušatelja u glazbu, čini da se ekspresivnost u rangu ostalih zvučnica ne testu očigledno može postići i bez njihove punoće i protočnosti. Transparentnost je sjajna zahvaljujući i uzornoj čistoći i ugodnosti visokih tonova, ali kao što sam već rekao veće bogatstvo tekstura bilo bi poželjno. Ali, opet ne mogu pobjeći od fokusiranosti tonova. Orgulje su nevjerovatno propulzivne, jasnih registara sa svim prirodanim šumovima. Ono što ZYX nema, a Dynavecator (ili u još osjetno većoj mjeri Koetsu) ima je određeni harmonijski omotač sredine koji stvara ambijent i omogućava prirodnost aura i "humanost" u zvučanju glazbe. Zbog toga Airy nije ni veličinom prostora, niti širinom ili ukupnim volumenom dosegla Dynavecator, ali ako me pitate koju bih zvučnicu radije posjedovao, teško bih se odlučio. Naime, fokusiranost izvođača sa ZYX-om je nevjerovatna, s vrlo točnim i uočljivim mjestom javljanja izvođača. Timbar zvučnice je prekrasan, izrazito neutralan. Stoga Airy ima jedinstven "ulazak" u snimke i s lakoćom crta složene portrete. Čisto audiofilski gledano to je jedna od najboljih zvučnica na svijetu, a na vama je da procijenite da li je takav zvuk ono što tražite.

DYNAVECTOR Te Kaitora

Od svih testiranih zvučnica Te Kaitora je najusklađenija po cijelom zvučnom spektru - rezolucija je jednako visoka po čitavom spektru, transparentnost također. Njezin je zvuk organiziran na prirodan i neutralan način. Nema zatopljanja, preuveličavanja, prenaglašavanja, "iskakanja", nametanja, predirektnosti ili prigušenja. Te Kaitora ulazi dublje u harmonijsku supstanciju od ZYX-a, ali nema njezinu kristalnu čistoću i propulzivnost, nema ni tjelesnost ili mikrodinamiku sredine Koetsua, no svejedno, ukupni dojam je izvanredan. Timbar je prirodan koliko je to moguće s blagom nagnutosti ka neutralnosti, za razliku od profinjne-

nosti i bogate topline Koetsua. Način prezentacije timbra je u stvari vrlo ugodan i, ovisno o snimkama, više ili manje će doći do izražaja. U najnovijoj varijanti Te Kaitore - Rua, vrlo mala disharmonija visokih i srednjih tonova je otklonjena, iako je i dalje ostao nešto "tanji" bas. Izlet u transparentne i profinjene visoke tonove oduševljava, a zahvaljujući sjajnoj teksturi zvučnica će vas uzбудiti na način kako to čine i skuplji modeli: doista rijedak užitek. Te Kaitora ima najbolju teksturu od svih testiranih zvučnica do 3.000 USD i tome najviše pridonose velika količina detalja i posve nenametljiva transparentnost visokog spektra. Neuvjerljiva improvizacija s teksturama nepoznata je za Te Kaitoru, a izglačanost i ugladenost zvuka lako omogućuje identifikaciju svih bitnih mjesta u glazbi, pa i nije teško reći kako nam više od pruženog zvuka ne treba. Narativne niti melodija su izražene bez umjetno dodane ekspresije, a forme su uvijek u svakom trenutku iznesene sa svim bitnim značajkama. Spekatar tonova nema granica a prikazan je čisto i s razvidnim detaljima.

Budući da sam u ovome tekstu često spominjao pojam glazbene teksture, možda je primjereno da taj pojam malo pojasnim, budući da se on često koristi na dosta nejasan način kako bi se opisao ukupni zvuk nekog glazbenog dijela. Odličan opis možete naći i u Wikipediji (en.wikipedia.org). Ukratko, tekstura među ostalim ovisi o broju glazbenih instrumenata, njihovom timbru i volumenu, te o korištenim harmonijama i ritmu. Radi se, dakle, o (sve)ukupnosti zvučanja glazbe i njezinom slobodnom protoku.

Upravo to Te Kaitora sjajno prikazuje pa ju je - prije ili kasnije, nemoguće ne zavoljeti. Prevelika analiza detalja s ovom sjajnom zvučnicom nije potrebna - ona samo pruža mjesto dostojno za bivstvovanje. Stoga i neće odmah privući vašu pažnju s nekom istaknutom karakteristikom, no čistoća prikazanih glazbenih formi s otvorenim i vrlo širokim prostorom te s prirodnim dinamičkim modulacijama i detaljima ipak je vrlo atraktivna. Zvučnica zvuči svježije, baš nikada sterilno, pa će i bilo kakva manja kritika s povećanjem kvalitete ostalog dijela vašeg analognog *front-enda* posve sigurno izbljedjeti. Stoga je Te Kaitora moj osobni favorit s obzirom na cijenu i činjenicu da će u pojedinim sistemima možda biti i bolji izbor i od skupljih zvučnica.

Zastupnik: Hornet Audio, Zagreb

Cijena: Koetsu 25.000,00 kn, ZYX 11.900,00 kn

Dynavecator nema zastupnika u RH

Približna cijena: 15.000,00 kn

Benz Micro Ruby Open Air

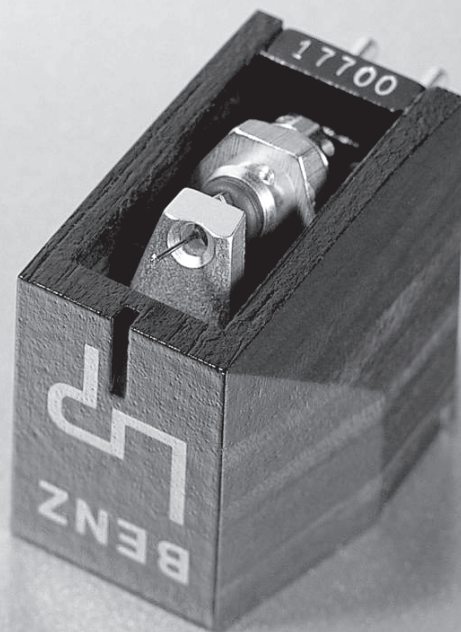
Albert Lukasczek za dizajn Ruby Open Air zvučnice odlučio je primjeniti koncept potpuno "ogoljenog" tijela zvučnice. Maksimalna dobit iz minimalnog metalnog tijela prije svega se očituje u poboljšanoj brzini, mikrodinamici, detaljima i strukturi tranzijenata. Takve čiste namjere dovele su do točno željenih rezultata. Ključni problem ovakvog dizajna (uz određene gramofone "tanjeg" zvuka *a la* Oracle) u Benzovom Rubyju je malo stanjenje harmonika, pogotovo u donjoj sredini, te smanjenje volumena iznimno brzih i čvrstih bas tonova. Također, sredina je detaljna i oslobođena prijateljskih "koloracija", laganija, a u stvari se samo malo odmakla od uobičajene tradicionalne Benzove sredine. Senzibilnost, luksuznost i obilje raznolikosti timbra osjetno su ispod LP-ja. Međutim, svaki ton sredine ugodan je uhu, i zvučnica je puna iznenađenja i na prvi tren zagonetna. Tradicionalne vrijednosti Rubyjevog zvuka unaprijeđene su i osvježene poboljšanom rezolucijom, koja možda i vodi u pojedinim područjima sredine zvučnog spektra u klasi testiranih zvučnica oko 3.000 USD. U stvari, dobiva se neodoljiva kombinacija lijepog timbra, rezolucije i brzine. *Low-level* rezolucija je u sredini sjajna, što doprinosi laganoj rekreaciji zapisa i slušanju bez zamora. Zvučnica je na svome s gramofonima tipa VPI Aries koji imaju tamnu pozadinu, sjajan *low-level* i puniji bas i donju sredinu i visokotonski spektar koji je zvukom komplementaran ovoj zvučnici. Tada se zvuk Open Aira prekrasno širi u prostoru bez mana, u jednoj širokoj i čistoj panorami s enormnom dubinom koja čini da se slušatelj osjeća dijelom publike. Inače bi s nekim drugim gramofonima mogao izostati osjećaj ambijenta uz prenaplašenu dubinu prostora. Jedina mala smetnja su naznake malog zatvrdnjenja donjih visokih tonova i pomanjkanje visokotonske rezolucije u najgornjem spektru. Naravno, toga s LP-jem uopće nema, ali to je i sasvim lako opravdati s obzirom na razliku u cijeni. Detalji zvučnice su u finim vezama, razigrani i životni s ipak manje indirektnih zvukova neophodnih za "udisanje" atmosfere snimki. Open Air kao da više želi pokazati slušateljima što "propuštaju" s nešto jeftinijim varijantama Rubyja u drvenom tijelu i naglašava slobodu dizajnera. Dinamične i prozračne forme prikazuju ovu zvučnicu u drukčijem svjetlu od osnovnog Ruby modela. U Open Airu upakirani su transparentnost, precizna kompozicija tonova i elaborirane tonske boje uz još poneki "trik", koji ćete, vjerujem, i sami brzo otkriti.

Benz Micro LP

Ali, uvijek se može i bolje i to suvereno dokazuje Benz LP zvučnica. Kad treba, Benzov LP zvuči slatko, nevino, ali po potrebi može i zdrobiti slušatelja

udarcima koncertnog bubnja ili linijama kontrabasova. Naravno, za to čudo i magiju treba platiti, hm, smijem li reći previsoku cijenu od 4.700 USD. Malobrojne su zvučnice koje mogu uhvatiti "ton" LP-ja i "prevoditi" sve ploče na takav muzikalan način. Svi oni koji tvrde kako je potrošiti više od 3.000 dolara za zvučnicu vrsta elitizma ili snobizma, pa čak i ludosti, niti ne znaju koliko griješe. Razlika između LP-ja i Rubyja je gotovo ravna onoj između Rubyja i Glidera. Ne želim reći kako je LP savršena zvučnica. Formalna točnost i čistoća bi se dale neznatno (doista neznatno) unaprijediti. Sigurno je da će oni koji prvenstveno vole čistoću i transparentnost najboljih Clearaudio modela ili ZYX-a upirati prstom u moju recenziju. Vjerojatno Dynavectorove DRT XV zvučnice ili sjajni 47 Laboratory Myabi mogu izvući koji detalj više ili zazvučati neutralnije i transparentnije, ali one nemaju tjelesnost, timbar ili punoću vokala Benza. Nema snimke na kojoj LP nije u potpunosti razotkrio i prenio granicu kvalitete zapisa, pa je to jedna od zvučnica s kojom možete mirno umrijeti, bez straha da ste propustili nešto znatno bolje. Visoka definicija svih detalja pod jednim krovom ispod kojega "potrošnja" prostora ide bez bilo kakvih ograničenja ostvarena je u iznimno dubokim prostornim slojevima. U tim slojevima protok, tjelesnost, volumen i naglašenost instrumenata u skladu s udaljenošću zadržani su u idealnoj mjeri, i to je nešto u čemu je LP danas možda najbolja zvučnica na svijetu. Sofisticiranost rasporeda, organizacija vokalnih i instrumentalnih grupa uz sačuvanu strukturu korpusa te ranije navedene kvalitete odašilju jasnu poruku - ultimativna muzikalnost. Ključna stvar u svemu tome je integracija audiofilskih osobina uz *stih* klasičnog Benzovog zvuka sa sačuvanim dignitetom i odgovornošću Alberta Lukasczeka prema svom djelu. LP prolazi herkulovskom snagom i mirnoćom i kroz najteže brazde. Makrodinamika je sam svjetski vrh, kao i bas područje. Mislim da s ovom zvučnicom možete poraziti bilo koji CD plejer čak i u dubokotonskom spektru.

Benz Micro LP

Prije svega zbog brižljivo konstruiranih dubokotonskih slojeva bez pojednostavljenja tekstura. Pojedine skuplje zvučnice mogu ići i nešto čvršće u najdubljem dijelu (već spomenuti Dynavectori), ali ne tako uvjerljivo. Benzova kvaliteta i osobni zvuk su i ovdje prisutni iako je zvuk znatno unaprijeđen u odnosu na Ruby ili Reference modele. Unapređenja su prvenstveno u osnaženju poruka glazbe kroz kvalitetu životnosti, tjelesnosti i prostornosti. Napunjenost organiziranim i ugodnim tonovima sa snažnim značajkama timbra i prostora tolika je da će npr. i Melodijina snimka Prokofjevljeve "Sedme simfonije" (Roždestvenski, Melodija 33C 01619-20) zazvučati bolje od bilo kojeg digitalnog zapisa s *high end* CD plejera. Ne vjerujete? Ne morate. Nisam čuo zvučnicu koja bolje slaže različite instrumentalne grupe u orkestru, koja ih tako suvereno izdvaja i identificira a da su pri tome volumen zvuka instrumenta u potpunom suglasju. Ljepota glasova i "tišina" prirodnog prostora ultimativne su (Rilkeensemblen, Proprius PROP 9926). Stoga na kraju ostaje samo jedno pitanje: "Imate li ili nemate tih 4.700 dolara?"

Nek' nam vječno živi analogija

Iz recenzija je svima jasno kako su sve testirane zvučnice sjajne, ali niti da jedna nije poput druge. Radi se o različitim pristupima konstruktora, (pod)jednako pouzdanim i reprezentativnim. Konzervativizam dobrog ukusa kod vrhunskih zvučnica u cijeni do 3.000 dolara dovoljno je dobar da teško dostižna ljepota skupljih modela često ostaje marginalizirana. Dobre strane su im toliko jake da se može dogoditi da niti ne primijetite neke nedostatke. Ipak, koliko god "kopali" po sistemu u kojemu su bilo koje od tri zvučnice u rangu oko 3.000 dolara, nikada nećete "otkopati" zvuk Benzovog LP-ja ili neke dijelove spektra Koetsua. Uz te dvije zvučnice više ste povezani sa srcem glazbe od ostalih a manje ste svjesni tehnike koja vam to pruža. Jer, s njima dobivate gotovo sve. Prije svega je za to zaslužna nevjerovatno realistična sredina. Nijanse osigurane rezolucijom signala osiguravaju ispravan odnos i spektar boja. S Benzovim LP-jem pregovaranja ili odricanja nema. LP je vjerojatno jedna od danas nekoliko najboljih zvučnica. Analogija, srećom, nikada nije bila u opasnosti da izbljedi u *status quou*, napredak je stalan i zato će organski, "pravi" analogni zvuk opstati zauvijek. Na kraju, na našu i vašu žalost, ipak nema "relativizacije", sve se svodi na konkretnu stvar - točno određenu količinu novca. Naime, za izvlačenje maksimuma zvuka iz ploča, pogotovo onih ne najboljih, donja granica cijene danas se kreće od oko 4.000 dolara. Umjetnost izrade zvučnica i novac sasvim sigurno idu sve više ruku pod ruku.

Razlike između digitalne i analogne snimke su još uvijek jasne i očigledne. Kad se jednom identificira granica do koje CD format može doći i uz pomoć vrhunskog gramofona prijeđe, postaje jasno kako je jedini način za proširenje emocionalnog doživljaja glazbe - analogni. Nemam namjeru stavljati zvučnice u anatomske laboratorij, ali one su zadnjih desetak godina napravile velik napredak i sada se po prvi puta može čuti ono što se prije i nije moglo, ali se pretpostavljalo da je možda zapisano u brazdama. Najuzbudljivije stvari u audio-svijetu svakako se događaju u svijetu zvučnica, jer su proizvođači shvatili kako je potrebno učiniti sve što se može kako bi se sačuvalo kulturno naslijeđe u vidu mnogobrojnih

analognih snimki. Impresija da je digitalna snimka superiorna moguća je samo ukoliko kombinacija gramofon/ručka/zvučnica/fono kabel/RIAA pretpojačalo nisu usklađeni (sinergija) i sposobni prenijeti sve detalje iz vinilnih ploča, a što je nažalost dugo i bio slučaj. S obzirom da je većina slušala loše gramofone, tj. zvučnice, mnoge nijanse su im promaknule, nisu ni primijetili velike mane digitalnog medija kad se on pojavio. Mnogi, kao uostalom ni ja, nisu čuli sve informacije iz analognih zapisa. Uho je vrlo sofisticirano osjetilo i ukoliko uspijemo razviti dostatnu pažnju i koncentraciju prilikom slušanja, što je osobina koju također vremenom treba itekako usavršavati, doći će do potpunog zadovoljstva sistemom. Stoga mi se vremenom kupnja gramofonskih ploča pokazala kao najisplativija investicija jer CD medij nije u stanju uhvatiti sve glazbene informacije, pogotovo visokotonskih tranzijenata. Dijelovi informacije jednostavno nedostaju. Nedostaci analogije su muzikalni, uključujući i njezine frekvencijske anomalije (čujno na određenom dijelu Melodijinih, Philipsovih i DG-ovih ploča) i harmonijska izobličenja, jer na kraju ona ipak posjeduje spontanost žive izvedbe. Izobličenja koja uvodi digitalija neprirodna su ljudskom uhu. Ekspresivnost glazbe je inferiorna s digitalnim medijem, a s obzirom da nije niti zabilježena prilikom snimanja, nemoguće ju je povratiti. Uzorci zvuka sastoje se od visoko složenih tonova koji konstantno variraju u glasnoći. Sirovost timbra u srednjotonskom i pogotovo visokotonskom području je kod CD-a sasvim razvidna. Nemoguće je ne čuti manjak bogatstva tonova i nijansa koji pokreću našu pažnju i emotivni odziv. Profinjenije izvedbe nekih djela, čija će referentna tumačenja najvjerojatnije zauvijek o(p)stati iz analogne ere snimanja zvuka, s pravom "zahtijevaju" najbolju moguću zvučnicu. Nije rijetko da glazbeni kritičari jednostavno nisu u stanju prepoznati vrline izvedbe zbog lošeg sistema. Umjetničke tradicije i glazbeno naslijeđe stoga su u velikoj opasnosti glede digitalizacije. Degradacija ekspresivnih nijansi pogotovo je opasna u glazbi XX. stoljeća, koja može postati iritantna i izgubiti značenje i nadasve profinjenu ekspresivnost ako se ne reproducira krajnje vjerno. Ukoliko atonalna glazba i zvuči neke pre-radikalno, bit će od velike koristi ako se barem prepoznaju svi tonovi i instrumenti. Toplina, punoća i prepoznatljivost s tisućama boja nužne su za doživljaj emocionalnog iskustva moderne glazbe. Informacije koje se nalaze u području malih nivoa glasnoće ključne su za bogatstvo i uvjerljivost zvuka. To je nešto što svaki ljubitelj glazbe koji često obilazi koncertne prostore dobro poznaje. Ukoliko te informacije nisu čujne, nema načina da npr. gudački kvartet zadrži svoju stvarnu veličinu, raspored instrumenata i aure. U digitalnom formatu komorna glazba zvuči manje-više nepoticajno, a instrumenti su urezani i plošni. I tako očigledne stvari poput prostora i tonske boje bivaju "reducirani" u digitalnom zapisu jer "sjena" ili "dah" sitnih i mnogobrojnih detalja što ga oni stvaraju instrumenti poput fine prašine u svojoj trodimenzionalnoj zvučnoj auri bivaju zdrobljeni. Nažalost, upravo tu se nalaze fundamentalne, ekspresivne vrijednosti glazbe koje donose raznolikost izvedbama, pa će čak i sasvim mala poboljšanja u tom području dovesti do različite i znatno stimulativnije percepcije nekih izvedaba.

Zastupa: Audio Art, Zagreb

Cijena: Ruby 15.000,00 kn, LP 21.500,00 kn